

UN PROGRAMA DE TRABAJO PARA LAS ÁREAS PROTEGIDAS

Por Javier Puertas, técnico de EUROPARC-España

EUROPARC-España é a Sección do Estado español da Federación de Parques Naturais e Nacionais de Europa. É unha organización na que participan as administracións públicas con competencias en materia de conservación da natureza e espazos naturais protexidos (ENP), e constitúe o principal foro profesional no que participan activamente técnicos, xestores e responsábeis destes para elaborar propostas para a súa mellora. Desde que nace, en 1993, desenvolve as súas funcións a través da Oficina Técnica Fundación Interuniversitaria Fernando González Bernáldez, o instrumento legal e administrativo que lle dá personalidade xurídica e que outorga o apoio académico para a toma de decisións na xestión.



Javier Puertas

Entre os obxectivos estratéxicos de EUROPARC-España está o de actuar como observatorio da evolución e do estado dos espazos naturais protexidos do Estado, para o que conta cunha base de datos con información alfanumérica e cartográfica dos mesmos; promover a profesionalización e a cualificación do persoal dos espazos e colaborar coas administracións públicas no ámbito da conservación dos ENP. Un dos proxectos é a colaboración coa Secretaría Xeral de Turismo na posta en marcha da Q de calidade das áreas protexidas e dos servizos e equipamentos de uso público de preto de vinte espazos españois.

O IV Congreso de EUROPARC-España, o ESPARC 1999, celebrado na Illa de A Toxa, constituíu un punto de inflexión na traxectoria de traballo e proxección de futuro da organización. Consolidouse a idea da necesidade de realizar unha análise e diagnóstico da situación dos ENP a partir do cal se planificarán as accións de mellora. Nesta tarefa participaron os responsábeis das administracións ambientais competentes, concertada posteriormente con outros colectivos (organizacións conservacionistas, grupos de desenvolvemento rural...). O Plan de Acción para os ENP do Estado español, publicado en 2002, acolle un extenso elenco de recomendacións de carácter xeral para planifica-

ción e xestión, pero tamén se identifican unha serie de accións prioritarias con obxectivos concretos e resultados tanxíbeis: seminarios, eventos formativos, monografías, manuais (editáronse sete e documentáronse arredor de 40 exemplos de boas prácticas: os observatorios vivos).

Retos de futuro

Á vista dos resultados da primeira fase do Plan de Acción, avaliados por un consultor independente, determinouse necesario incorporar neste proxecto outras formas de conservación de importancia crecente, como é a Custodia do Territorio. A tarefa de avaliación é asumida en 2007 por un novo grupo de traballo, cuxa función é a de identificar as principais liñas de traballo a impulsar polas administracións públicas competentes nos vindeiros anos, tomando como referencia documentos internacionais na materia. De aí xurdiu o Programa de traballo para as áreas protexidas do Estado español 2008-2013, que logo cada administración pode concretar no seu Plan de Acción. Estes Plans levaranse á práctica con compromisos temporais, técnicos e materiais adecuados a cada realidade.

No programa de traballo detéctanse varios eixes de acción necesarios entre os que se atopan a integración no terri-

torio de ecosistemas terrestres e mariños, a mellora dos instrumentos que garantan a xestión eficaz das áreas protexidas, a intensificación da participación equitativa de todos os interesados nos beneficios e servizos dos espazos (garantindo a sostibilidade financeira) e afondar na consecución do apoio social promovendo unha maior comunicación, educación e conciencia social. Os retos ata o 2013 concretaranse no congreso de Europarc-España 2008 que terá lugar en Baiona.

Paralelamente, Europarc-España está a ultimar o próximo informe dos ENP do Estado: o Anuario 2007. Neste documento dáse información básica sobre a implantación dos ENP, sobre o estado de planificación, os visitantes e o uso público, os recursos económicos e humanos, a participación pública e o desenvolvemento da xestión.

Acorde cos últimos datos dispoñíbeis, existen en España máis de 1.600 espazos naturais protexidos (máis de 6 millóns de ha, incluíndo áreas marítimas). Máis da metade son parques: 155 parques naturais e 14 parques nacionais. En Galiza a superficie protexida ascende a case 390.000 ha, incluíndo unhas 40.000 has mariñas. Protexeuse arredor do 12% do territorio autonómico, o que significa algo menos do 6% da superficie protexida a escala do conxunto do Estado español.

